

Begravningsinstruktion 2022

Innehåll

Inledning och bakgrund	3
Lagar som reglerar Begravningsverksamheten	3
Begravningsverksamhet i Danderyds församling	4
Förvaltningsområde	4
Övergripande inriktning för begravningsverksamheten	4
Organisation och delegation	5
Kyrkofullmäktige	5
Kyrkorådet	5
Kyrkogårdsutskottet	5
Kyrkogårdsförvaltningen	6
Kyrkogårdsförvaltningens syfte, mål och vision	7
Kommunikation	7
Tillsyn och myndighetskontakter	8
Länsstyrelsen i Stockholm län	8
Begravningsombud	8
Kammarkollegiet	8
Begravningsavgift	8
Samverkan med andra aktörer	8
Begravning	9
Bisättning	9
Kyrkorum och begravningsplatser	9
Danderyds kyrka	9
Djursholms kapell	9
Enebykyrkan	10
Petruskyrkan	10
Sätraängskyrkan	10
Altorps kapell	10
Klockare Malms kapell	10
Transporter	10
Minnesstund	11
Gravsättning	11
Gravrätt	11
Gravplats	12
Gravskick	12
Urn- och kistgravplats	12
Minneslund	12
Askgravplats	12
Gravstenar eller annan gravanordning	13
Gravsättning på annan plats än begravningsplats	13
Kulturhistoriska värden	13
Säkerhet och tillgänglighet	13
Arbetsmiljö	14
Utbildning av personal	14
Dokument och instruktioner för begravningsverksamheten	15
Nätverk	15
Bilagor	15

Inledning och bakgrund

”En begravningsplats skall hållas i ordnat och värdigt skick och den helgd som tillkommer de dödas vilorum skall alltid iakttas.”

12§ Begravningslagen (1990:1144)

Svenska kyrkans församlingar och pastorat har riksdagens uppdrag att sköta begravningsverksamheten i enlighet med begravningslagen. Verksamheten utgör en skattefinansierad offentlig verksamhet, och lyder därför även under förvaltningslagen, kulturmiljölagen och annan relevant lagstiftning som reglerar offentlig verksamhet. Begravningsverksamheten står under statlig tillsyn genom länsstyrelserna och deras begravningsombud. Utöver denna tillsyn anger kyrkoordningen att stiftens ska utöva tillsyn över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. I förhållande till den statliga tillsynen utgör stiftens tillsynsfunktion en främjande internkontroll inom förvaltningstillsynen.

Kyrkoordningen anger att kyrkofullmäktige ska fastställa riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska vara utformad. Riktlinjerna fastställs för varje mandatperiod. Mindre ändringar beslutas årligen eller när det behövs. Uppdatering av redogörande fakta görs utan beslut.

Riktlinjerna är ett styrdokument där kyrkofullmäktige anger de övergripande och långsiktiga principerna och inriktningarna för verksamheten. De är också en redogörelse för begravningsverksamhetens förhållanden och hur kyrkorådet och kyrkoherden genom styrande dokument och åtgärder verkar för att riktlinjerna efterlevs. Riktlinjerna fungerar därför även som en återrapportering till kyrkofullmäktige, och som ett grunddokument för stiftens tillsynsarbete.

Lagar som reglerar Begravningsverksamheten

Begravningsverksamheten regleras i Begravningslagen (1990:1144) och Begravningsförordningen (1990:1147). Andra lagar som är tillämpliga:

- Förvaltningslagen – i samband med myndighetsutövning
- Delgivningslagen – när beslut fattade enligt begravningslagen ska delges den sökande.
- Offentlighets- och sekretesslagen – när enskilda begär ut en allmän handling.
- Kulturmiljölagen – för att skydda kulturhistoriska värden.
- Plan- och bygglagen – vid nyanläggning, utbyggnad och förändring av begravningsplats.
- Miljöbalken – vid anläggande av begravningsplatser, uppförande av krematorier och naturvård på begravningsplatsen.
- Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen – säkerställande av en säker och bra fysisk och psykosocial arbetsmiljö.
- Arkivlagen och Riksarkivets myndighetspecifika föreskrifter om arkiv och gallring.

Begravningsverksamhet i Danderyds församling

Med begravningsverksamhet avses de olika insatser som har direkt samband med förvaltningen av allmänna begravningsplatser och som huvudmannen ansvarar för enligt 2 kap. Begravningslagen. I kyrkogårdsförvaltningens ansvar ingår att planera för behovet av gravplatser tillgodoses för samtliga personer som vid sin död var folkbokförda i Danderyds kommun. I begravningsverksamhet ingår vidare att ta emot stoft för förvaring och visning samt att sköta gravsättning och kremering.

Huvudmannen ska tillhandahålla lokal möjlig för olika former av begravningsceremonier. I Danderyds kommun finns för detta ändamål Danderyds kyrka, Petruskyrkan, Sätträängskyrkan, Djursholms kapell, Enebykyrkan, Altorps kapell och Klockare Malms kapell för begravingar enligt Svenska kyrkans ordning samt Djursholms kapell, Altorps kapell och Klockare Malms kapell även för andra ceremonier. För kremation finns avtal med Silverdals krematorium i Sollentuna. Huvudmannen ska hålla med personal, byggnader, maskiner och andra anordningar som erfordras för att fullgöra dessa uppgifter samt ansvara för att ekonomiska resurser finns för verksamheten.

I begravningsverksamheten ingår inte tjänster som anskaffande av kista och gravsten, annonsering, anordnande av begravningsceremoni och minnesstund samt gravskötsel.

Förvaltningsområde

Danderyds församling omfattar Danderyds kommun geografiskt. Danderyds kommun gränsar i norr till Täby kommun, i öster till Vaxholms kommun, i sydöst till Lidingö kommun, i söder till Stockholms kommun, i sydväst till Solna kommun och i väster till Sollentuna kommun, alla i Stockholms län. Kommunen har drygt 33 000 invånare och centralort är Djursholm.

Övergripande inriktning för begravningsverksamheten

Kyrkofullmäktige har under 2022 att besluta om övergripande inriktning för begravningsverksamheten. Förvaltningen har för 2022 följande fokusområden:

- Miljöfokus - kyrkogårdsförvaltningen skall ta fram en plan för framtida utbyte av maskiner och fordon för att senast 2030 vara helt fossilfria i verksamheten.
- Kulturmiljö - Kyrkogårdsförvaltningen ska prioritera åtgärder för att begravningsverksamhetens kulturmiljö ska bevaras och dokumenteras. Genom exempelvis kyrkogårdsvandringar ska kulturmiljökunskapen spridas och begravningsverksamhetens uppgift kommuniceras.
- Utvidgning av Danderyds kyrkogård - Kontakt ska tas med Danderyds kommun angående en utvidgning av Danderyds kyrkogård då behovet av nya kistgravplatser riskerar att överstiga tillgången på sikt.
- Bisättningslokal på Djursholms begravningsplats - Ett projekt har påbörjats för att bygga nya ekonomibygnader och bisättning samt visnings-/avskedsrum som i större utsträckning tillgodoser de behov begravningslagen ställer på Djursholms begravningsplats är beslutat. Projektet beräknas vara klart under 2023.
- Begravningstransporternas hantering - kyrkogårdsförvaltningen utreder ett samarbete med närliggande kyrkogårdsförvaltningar om att begravningstransporterna i större utsträckning ska ske samordnat, miljömässigt och kostnadseffektivt.

Organisation och delegation

Kyrkofullmäktige

Kyrkofullmäktige har övergripande ansvar för begravningsverksamheten och dess budget. Kyrkorådet är församlingens styrelse, vald av kyrkofullmäktige. Arbetsuppgifter och beslutsmandat är av kyrkorådet delegerat till kyrkoherde och kyrkogårdschef enligt Danderyds församlings delegationsordning.

Kyrkofullmäktige fastställer kyrkotillhörighetsavgiften ("medlemsavgiften") i församlingen, och beviljar budgetramar för församlingen och begravningsverksamheten. Begravningsavgiften är gemensam med övriga huvudmän i Sverige, förutom i Tranås kommun och i Stockholm stad. Kyrkofullmäktige väljer valnämnd, revisorer och kyrkoråd.

Kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden såsom inriktningsbeslut för begravningsverksamheten, till exempel planering av utökning eller minskning av verksamheten, prioriteringar och kulturarvsfrågor.

Kyrkorådet

Kyrkorådet företräder församlingen och är församlingens styrelse och verkställande organ under kyrkofullmäktige. Kyrkorådet har flera uppgifter, däribland att svara för församlingens organisation och förvaltning av församlingens angelägenheter. Kyrkorådet ska, inom ramen för av kyrkofullmäktige beslutad budget samt mål och riktlinjer för församlingens verksamhet, i första hand ansvara för övergripande strategiska och långsiktiga frågor, frågor av ovanlig beskaffenhet eller stor betydelse i övrigt samt ansvara gemensamt med kyrkoherden för utförande av den grundläggande uppgiften. Vidare har kyrkorådet som styrelse ansvar för församlingens kyrkogårds- och begravningsverksamhet, dess fastigheter och anställda. Kyrkorådet utser utskott vilken bereder ärenden inom områdena kyrkogård och fastigheter innan beslut ska tas.

I många frågor som har betydelse för begravningsverksamheten är det kyrkorådet som beslutar, till exempel angående ledningsansvar, delegationer, arbetsmiljöfrågor och personalfrågor. Kyrkorådet beslutar om dokument och rutiner som gäller exempelvis gravanordningar, arbetsmiljö och säkerhet, kris- och katastrofberedskap, kulturmiljövård, naturvård, tillgänglighet, förvaltning av begravningsplatsen som en offentlig plats.

Kyrkorådet utser kyrkogårdsutskottet.

Kyrkogårdsutskottet

Kyrkogårdsutskottet är det utskott som handhar kyrkogårdsförvaltningens verksamhet. Utskottet bereder frågor för kyrkoråd och kyrkofullmäktige rörande begravningsverksamheten.

Kyrkogårdsutskottet beslutar och bereder för kyrkoråd och kyrkofullmäktige i principiella ärenden och annat som är av större vikt, vilket innefattar reglemente för begravningsverksamheten såsom inriktningsbeslut för begravningsverksamheten, prioriteringar och kulturarvsfrågor.

Kyrkogårdsförvaltningen

Kyrkogårdsförvaltningen är en organisatorisk del inom Trossamfundet Svenska kyrkan, Danderyds församling. Kyrkogårdsförvaltningens uppgift är att ansvara för begravningsverksamhet för samtliga invånare i Danderyds kommun.

Kyrkogårdsförvaltningens uppgift är att:

- Anlägga, vårda och underhålla allmänna kyrkogårdar och de byggnader som behövs för drift av verksamheten.
- Hålla kyrkogården i Danderyd och begravningsplatsen i Djursholm i ordnat och värdigt skick.
- Tillhandahålla tillräckligt antal gravplatser.
- Administrera verksamheten, upprätta och uppdatera gravkartor samt föra gravbok eller gravregister.
- Tillhandahålla lokal för förvaring och visning av stoft.
- Ansvara för transporter inom förvaltningsområdet från det att stoftet lämnats i lokal för förvaring och visning till dess att gravsättning har skett.
- Tillhandahålla lokal för borgerliga begravningar.
- Fullgöra gravskötselåtaganden på uppdrag av församlingen.
- Upprätta ekonomisk plan och budget för begravningsverksamheten.
- Tillhandahålla kvalificerad personal.
- Anskaffa och underhålla maskiner och inventarier som krävs för verksamheten.
- Ansvara för bevarande och underhåll av kulturmiljöer i enlighet med kulturminneslagen.
- Upprätta och uppdatera vård- och underhållsplan för kyrkogård, träd/buskar och kulturgravar.
- Besluta om gravplats för icke folkbokförd inom förvaltningsområdet.
- Medla vid konflikt mellan anhöriga i relation till beslut om kremering eller gravsättning.
- Svara för myndighetsutövning enligt begravningslagen i frågor om gravsättning av stoft eller aska, flyttning av stoft eller aska samt gravrätt och gravanordningar.
- Utforma föreskrifter om gravvårdars utformning i syfte att tillgodose god gravkultur på begravningsplatsen.
- Vid förnyelse av gravrätt föreslå tid för upplåtelse samt taxa för förnyad upplåtelse.
- Upprätta arkivförteckning enligt 6§ arkivlagen (1990:782).
- Bevilja anstånd med gravsättning av aska om det finns särskilda skäl.

Kyrkogårdsförvaltningens syfte, mål och vision

Kyrkogårdsförvaltningen har under 2022 tagit fram följande syfte, mål och vision. Formuleringarna har tagits fram av personalen och beslutats av kyrkofullmäktige under 2022.

Syfte

Kyrkogårdsförvaltningen i Danderyd förvaltar, vårdar och utvecklar församlingens begravningsplatser så att de är minnesvärda vilorum för såväl döda som levande. Med vänlighet och lättillgänglig information ges besökare trygga platser att vara där barnen har ett naturligt sammanhang.

Mål

Kyrkogårdsförvaltningen i Danderyds församling ska genom att utse arbetsgrupper verka för att klara Svenska kyrkans klimatmål innan 2030.

Kyrkogårdsförvaltningen ska kontinuerligt se över och öka tillgängligheten genom att förbättra skyltningen samt använda teknologi på begravningsplatserna som kan underlätta för besökare.

Kyrkogårdsförvaltningen skall ta fram planer för kontinuerlig kompetensutveckling av all personal.

Vision

Begravningsplatserna i Danderyds församling skall hållas i ett värdigt och välvårdat skick med minsta möjliga miljöpåverkan. De lokala kulturhistoriska värdena skall bevaras och i möjligaste mån återskapas.

Alla besökare skall känna sig välkomna och bemötas med värdighet.

Kyrkogårdsförvaltningen och begravningsplatserna skall vara nytänkande, lättillgängliga och inkluderande, särskilt för barn.

Kommunikation

Kyrkogårdsförvaltningen i Danderyds församling arbetar kontinuerligt med att informera om sin verksamhet, både internt och externt. Under 2022 skall det, i samverkan med kommunikatörerna i församlingen, tas fram en kommunikationsplan för förvaltningen. Arbetet ämnar mynna ut i en årsplan för de informationsinsatser som behöver göras på årsbasis samt ett antal aktiviteter som skall genomföras. Exempelvis Altorpsdagen i Djursholm i maj månad och allhelgonahelgen i både Djursholm och Danderyd under november. I och med färdigställandet av den kulturhistoriska inventeringen kommer förvaltningen att bjuda in till vandringar, både i Danderyd och Djursholm för att berätta om de kulturhistoriska värden som finns på begravningsplatserna.

Tillsyn och myndighetskontakter

Länsstyrelsen i Stockholm län

Länsstyrelsen i Stockholm ansvarar för tillsyn över begravningsverksamheten i Danderyds församling. Länsstyrelsen har rätt att inspektera kyrkogårdsförvaltningens verksamhet samt granska begravningsombudets årsberättelse. Tillsynen är primärt händelsestyrd; länsstyrelsen utreder specifika händelser som anmälts från församlingen, allmänheten eller begravningsombudet. Länsstyrelsen får inhämta upplysningar, ta del av handlingar och annat material rörande begravningsverksamheten samt om specifika ärenden.

Begravningsombud

Begravningsombudet säkerställer att de personer som inte tillhör Svenska kyrkan får sina intressen tillgodosedda.

Länsstyrelsen utser begravningsombud på förslag från kommunen, andra trossamfund än Svenska kyrkan och livsåskådningsorganisationer som är verksamma inom kommunens område. I begravningslagen 10 kap. 2 § anges att begravningsombudet har till uppgift att granska hur församlingen tar till vara de personers intresse som inte tillhör Svenska kyrkan. Begravningsombudets ska senast den 31 maj varje år avge årsberättelse till Länsstyrelsen.

Begravningsombudet har rätt att ställa frågor och göra påpekanden. Vidare ska församlingen delge begravningsombudet samtliga handlingar som rör begravningsverksamheten. Ombudet yttrar sig också över det nettokostnadsunderlag församlingen föreslår Kammarkollegiet och har rätt att lämna ett eget avvikande förslag.

Kammarkollegiet

Kammarkollegiet bestämmer på grundval av huvudmännens beräknade kostnader för begravningsverksamheten den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall kommunen är huvudman för begravningsverksamheten fastställer kommunen avgiftssatsen

Begravningsavgift

Alla som är folkbokförda i Sverige och har en kommunalt beskattningsbar förvärvsinkomst betalar en begravningsavgift. Avgiftens storlek grundas på en särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader. För att få fram ett riktigt underlag inför fastställandet av avgiftssatsen ska intäkterna och kostnaderna för begravningsverksamheten särredovisas. Det innebär att de ska hållas åtskilda från församlingsverksamhetens intäkter och kostnader. Danderyds församling följer KRED:s (Svenska kyrkans redovisningskommitté) särredovisningsmodell för begravningsverksamhetens intäkter och kostnader.

Samverkan med andra aktörer

Kyrkogårdsförvaltningen har kontinuerliga möten med de lokala begravningsbyråerna och representanter för de olika trosinriktningarna i kommunen. Danderyds församling har ett avtal med den judiska församlingen i Stockholm för begravning. Vad gäller kremeringar har kyrkogårdsförvaltningen avtal med Silverdals krematorium.

Begravning

Med begravning avses bisättning, visning, begravningsceremoni, minnesstund, kremering och gravsättning. Begravningen äger rum vid tidpunkter som dödsbo och församling kommit överens om. Bild och ljudupptagning av ceremonin får ske endast efter tillstånd av såväl dödsboet som officianten. Kistor och urnor skall vara märkta med identifieringsuppgifter. Taxa och avgifter rörande begravningar och gravsättningar fastställs av kyrkofullmäktige.

Bisättning

Kistor och askor lämnas i särskild bisättningslokal på Danderyds kyrkogård (12 kistor) och Djursholms begravningsplats (6 kistor). Vid mottagande av kistan skriver begravningsentreprenören in den avlidnes namn, personnummer och datum för lämnandet eller hämtandet i avsedd pärm. Kista ska vara väl uppmärkta och all hantering ska ske under värdiga former.

Begravningsceremonin kan ske som gudstjänst i Svenska kyrkans eller annat trossamfunds ordning eller som icke-religiös/borgerlig ceremoni. Begravningsceremonier i Danderyds församling bokas hos församlingens kansli. Kremering kan genomföras före begravningsceremoni och akten sker då med urna. Gravesättning utan ceremoni är möjligt.

Kyrkorum och begravningsplatser

Danderyds församling tillhandahåller följande kyrkor och kapell för begravningsgudstjänst: Danderyds kyrka, Petruskyrkan, Sätträängskyrkan, Enebykyrkan, Altorps kapell och Klockare Malms kapell. Begravningsgudstjänst kan även genomföras i andra lokaler eller utomhus. En begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning kan genomföras för den som vid dödstillfället varit medlem i Svenska kyrkan. Präst, kyrkomusiker och anhöriga förbereder gudstjänsten tillsammans.

Danderyds kyrka

Kyrkans första del byggdes på 1400-talet men redan på 1300-talet fanns det en kyrka av trä. Danderyds kyrka är en levande och välbesökt kyrka. Kyrkorummet inbjuder till stillhet. Genom århundraden har Danderydsbor kommit till Danderyds kyrka fira gudstjänst i samband med bland annat dop, konfirmation, vigsel och begravning och så är det även idag. Danderyds kyrka är en levande kyrka med konserter, skolavslutningar, skolkyrkans temavandringar, andlig vägledning och mycket annat.

På Danderyds kyrkogård finns även ett område för begravning enligt muslimska seder och traditioner.

Djursholms kapell

Det gamla jugendkapellet från 1898 är nästan som ett litet sagoslott. Högt uppe på en kulle ligger den vackert dekorerade byggnaden som är mycket omtyckt vid framför allt dop och vigsel.

Djursholms kapell drivs av Stiftelsen Djursholms kapell, som förvaltar byggnaden och driver verksamheten i samarbete med Danderyds församling. Kapellbyggnaden är invigd i Svenska kyrkan.

Enebykyrkan

Kyrkan i Enebyberg är namnet på samarbetet mellan Danderyds församling (Svenska kyrkan) och Enebykyrkans församling (Equmeniakyrkan). Här samarbetar församlingarna i gudstjänstlivet och i verksamheter för vuxna.

Petruskyrkan

Petruskyrkans invigdes 1962 och dess arkitektur skapar en känsla av kontemplation. Det känns nästan som att vara i ett kloster.

Kyrkans utformning är anpassad till den kuperade naturen och den omgivande tallskogen. Arkitekten Jan Wahlman ville att kyrkan skulle växa upp "direkt ur klippan". Enkelhet och äkthet utmärker kyrkans material och ytbehandling både in- och utvändigt; sten, trä, koppar och glas.

I Petruskyrkans källarplan finns även en av församlingens tre förskolor, Kyrkbacken.

Sätraängskyrkan

Sätraängskyrkan och Sätra prästgård med tillhörande byggnader och ängar är en riktig idyll. Både kyrkan och prästgården är relativt nybyggda men miljön kring kyrkan och prästgården har anor ända tillbaka till mitten av 1600-talet.

Altorps kapell

Altorps kapell finns på Djursholms begravningsplats och används framför allt vid begravningar, både kyrkliga och borgerliga.

Kapellet invigdes 1938 och är ritat av professor Lars Israel Wahlman, vars son ritat Petruskyrkan i Stocksund. På kyrkogården ligger många av Sveriges mest kända personligheter begravda som kärnfysikern Hannes Alfvén, författarinnan Harriet Löwenhielm och barnvisekompositören Alice Tegnér liksom konstnärsparet Elsa och Natanael Beskow.

Klockare Malms kapell

Klockare Malms kapell är det nya namnet på kapellet som finns på Danderyds kyrkogård, bredvid Danderyds kyrka.

Det är ett intimt och trivsamt kyrkorum för det lilla dopet, vigseln eller begravningen.

Bredvid Klockare Malms kapell finns den nya bisättningsbyggnaden som blev färdig hösten 2016. Klockare Malms kapell renoverades samtidigt och återinvigdes hösten 2017.

Transporter

Transporter av kista eller urna från Danderyds församlings lokaler till plats för begravningsceremoni inom Danderyds kommun samt från begravningsceremonin till Silverdals krematorium bekostas av begravningsavgiften. Begravningsavgiften bekostar även transport av urna/aska från Silverdals krematorium till gravsättning på Danderyds kyrkogård eller Djursholms begravningsplats.

Minnesstund

Efter en begravningsceremoni kan minnesstund hållas. Minnesstund är en egen angelägenhet och ingår inte i begravningsverksamheten.

Gravsättning

Med gravsättning menas placering av stoft eller aska inom en bestämd gravplats, placering av aska i askgravplats, placering av aska i minneslund eller på någon annan plats än begravningsplats.

Gravsättning i kist- eller urngrav sker på begäran av den eller de som enligt gravboken är antecknad som gravrättsinnehavare. Gravsättning får även ske på begäran av den som ordnar med begravningen då gravrättsinnehavare avlidit, då gravskicket är minneslund eller om ny gravplats ska utses. Kyrkogårdsförvaltningen prövar om hinder föreligger för gravöppning vid ny gravsättning eller då fråga om ”rubbning av gravsatt stoft eller aska” föreligger. Ingen gravsättning får ske utan gravsättningsintyg från Skatteverket. Gravsättning får inte ske efter mörkrets inbrott.

Kistor och urnor skall vara utförda i förgängligt material. Danderyds församling återupplåter återtagna eller återlämnade gravplatser och strävar efter att återupplåta eller återanvända återlämnade gravstenar. Gravöppning och återställande av gravplats får endast ske genom kyrkogårdsförvaltningens försorg. Gravrättsinnehavare är skyldig att acceptera det intrång som kan vållas av gravöppning eller annat tillfälligt arbete på angränsande gravplatser. Har askan inte gravsatts inom ett år från kremeringen kan tvångsgravsättning ske genom kyrkogårdsförvaltningens försorg efter beslut av kyrkoherden i samråd med kyrkogårdschefen.

Gravrätt

Kyrkogårdsförvaltningen upplåter, enligt delegation från kyrkorådet, gravrätt åt fysisk person. Om särskilda skäl föreligger får gravrätt upplåtas åt juridisk person. Upplåtelse av gravrätt sker, för en tid av 25 år, endast i samband med gravsättning. Om gravplats inte kan upplåtas till någon med gravrätt anses gravplatsen förbehållen den avlidne under 25 år.

Om en svensk medborgare varit bosatt i annat land än Sverige vid dödstillfället ansvarar dödsboet för kostnader som uppkommer i samband med begravning och gravsättning. Avgift gällande gravsättning på Danderyds kyrkogård och Djursholms begravningsplats fastställs av kyrkofullmäktige.

Gravrättsinnehavaren har rätt att få gravrätten förnyad. Framställning om förnyelse av gravrätt skall göras före gravrättstidens utgång. Förnyelse görs för de kommande 15 åren mot erläggande av en administrationsavgift som fastställs av kyrkofullmäktige. Kyrkogårdsförvaltningen underrättar gravrättsinnehavaren senast tre månader före gravrättstidens utgång om förutsättningarna för att förnya gravrätten.

Vid upplåtelse av gravrätt utfärdas ett gravbrev som innehåller uppgifter om vem eller vilka gravrätten upplåtits till, uppgifter om de gravsatta, gravplatsens nummer, upplåtelseiden,

villkoren för upplåtelsen samt eventuella förordnanden.

På Danderyds kyrkogård och Djursholms begravningsplats finns kist- och urngravar med fullständig gravrätt och askgravplats som har begränsad gravrätt.

Den begränsade gravrätten innebär att gravplatsen upplåts med ett begränsat antal urnor/askor på en tid av 25 år med möjlighet till förnyelse. Möjlighet till smyckning och gravanordning är begränsad, kyrkogårdsförvaltningen ansvarar för all skötsel och plantering.

Gravplats

Med gravplats avses en eller flera gravar som på upprättad gravkarta och i gravbok är betecknad med nummer.

Gravskick

Gravskicken på Danderyds kyrkogård och Djursholms begravningsplats är urn- och kistgravplatser, askgravplats och minneslund samt en askspridningslund. I askspridningslundens gravsätts endast maka/make och minderåriga barn till redan gravsatt.

Urn- och kistgravplats

För urn- och kistgravplats gäller gravrätt i 25 år. Utsmyckning såsom gravsten eller kors regleras enligt nedan. Beständig gravinredning såsom murad eller gjuten kammare får inte utföras. Plantering är tillåten inom gravytan på bestämd plats. Gravrättsinnehavare är skyldig att hålla graven i vårdat skick. Svårflyttad växtlighet, såsom häckar eller träd, är inte tillåten.

Minneslund

Minneslundens är en gemensam gravplats av anonym karaktär där aska efter avlidna nedgrävs och gravsätts genom kyrkogårdsförvaltningens försorg, vid lämplig årtid. Askans läge markeras inte och anhöriga närvarar ej vid gravsättning. Besökare får smycka med gravljus och snittblommor på de för ändamålet avsedda platserna. Enskilda gravvårdar, gravlyktor, marschaller, batteriljus, plastblommor, övrig smyckning och plantering är ej tillåtna och avlägsnas omgående. Kyrkogårdsförvaltningen svarar för all skötsel och plantering inom minneslundens. Gräsmattan i minneslundens på Danderyds kyrkogård samt på Djursholms begravningsplats räknas som gemensam gravplats vilket innebär att de inte får beträdas.

Askgravplats

Askgravplats med begränsad gravrätt med plats för två askor/urnor. Askans gravsätts på plats vald av anhöriga vilka får närvara vid gravsättningen. Kyrkogårdsförvaltningen tillhandahåller gravhållar med inskription. Innehavare av gravrätten bestämmer vilka två personer som ska gravsättas i graven.

Askans kan gravsättas i särskild påse avsedd för ändamålet. En engångskostnad tas ut i vilken ingår inskription av gravhåll samt skötsel av gravplatsen i 25 år. Vid ytterligare gravsättning tas en ny, lägre avgift ut. Efter 25 år kan gravplatsen förnyas med 15 år i taget.

Kyrkogårdsförvaltningen svarar för all skötsel och plantering inom askgravplatsen. Besökare får medverka till utsmyckning endast med snittblommor och gravljus i de för ändamålet avsedda hållarna.

Gravstenar eller annan gravanordning

Kyrkogårdsförvaltningen strävar efter att bevara karaktären i de olika gravkvarteren. Ansökan med ritning krävs för godkännande av kyrkogårdsförvaltningen för alla nya gravvårdar.

Tillåtna mått på gravstenar och kors är varierande över kyrkogården och begravningsplatsen. I de äldre kvarteren och på större gravar avgörs det från fall till fall och ansökan med ritning fordras för godkännande av kyrkogårdsförvaltningen.

Beviljad ansökan gäller för alla gravvårdar, nya gravvårdar eller eventuella kompletteringar.

Gravanordningen godkänns inte om den:

- utgör ett påtagligt störande inslag i en känslig miljö,
- är otillbörligt kränkande,
- utgör en fara för dem som har intilliggande gravplatser, besöker begravningsplatsen eller utför arbete där,
- strider mot god gravkultur.

Gravsättning på annan plats än begravningsplats

För gravsättning i havet eller på annan plats behöver anhöriga ansöka om tillstånd hos Länsstyrelsen. Gravsättning får ej ske i närheten av bebyggelse.

Kulturhistoriska värden

En kulturhistorisk inventering av Danderyds kyrkogård och Djursholms begravningsplats har genomförts under 2021. Inventeringen ligger sedan till grund för den vård- och underhållsplan som utarbetas under våren 2022. Vård- och underhållsplanen är ett av styrdokument verksamheten utgår ifrån.

Säkerhet och tillgänglighet

Danderyds kyrkogård och Djursholms begravningsplats är både platser för allmänheten och för kyrkogårdens personal. Danderyds församling ansvarar för kyrkogården och begravningsplatsen och är skyldig att se till att det är säkra platser att vistas på. Kyrkogårdsförvaltningen ska på ett systematiskt sätt förebygga ohälsa och olycksfall i enlighet med arbetsmiljölagen. Varje år genomförs skyddsron.

Församlingen arbetar systematiskt för att göra platserna så tillgängliga och intressanta som möjligt för besökare med funktionsvariationer och för barn. En översyn av begravningsplatserna med avseende på tillgänglighet görs årligen.

På Danderyds kyrkogård finns det en barnminneslund, Barnkullen, under utveckling. Målsättningen under 2022 är att färdigställa Barnkullen för att ge utrymme för barn att sörja på ett avslappnat och otvunget sätt.

Arbetsmiljö

Kyrkorådet bär det yttersta ansvaret för arbetsmiljön i Danderyds församling.

Arbetsmiljöansvaret delegeras enligt delegationsordningen till kyrkoherde, som i sin tur delegerar arbetsmiljöansvaret för begravningsverksamheten och kyrkogården vidare till kyrkogårdschefen. I de fall en chef eller arbetsledare fått arbetsmiljöuppgifter fördelade till sig men saknar kunskap, resurser eller befogenheter att kunna utföra dem kan uppgiften returneras till dess berörda personer fått utbildning, befogenheter eller resurser för att kunna utföra uppgiften.

Danderyds församling arbetar aktivt med den sociala arbetsmiljön. Varje år genomförs utvecklingssamtal, fysisk skyddsron och vartannat år en psykosocial medarbetarenkät och därefter uppföljande månatliga möten. Efter genomgången medarbetarundersökning utarbetas en handlingsplan tillsammans med medarbetarna med åtgärder för att ytterligare stärka den psykosociala arbetsmiljön. I de fall där professionell hjälp behövs anlitas företagshälsovården.

Utbildning av personal

Nyanställd personal genomgår Danderyd församlings introduktionsprogram på två dagar. Vidare ges utbildningstillfällen löpande, både i etiska frågor och i de praktiska arbetsuppgifter som förekommer. Regelbundna arbetsplatsträffar är en del av fortbildningen och i medarbetarsamtalet upprättas individuella utvecklingsplaner. För säsongsarbetare och timanställda sker introduktion och intern utbildning på plats på Danderyds kyrkogård eller Djursholms begravningsplats.

Dokument och instruktioner för begravningsverksamheten

- Begravningslagen
- Begravningsförordningen
- Kulturmiljölagen
- Kyrkorådets och kyrkogårdsutskottets arbetsordning
- Riktlinjer för gravsättning
- Risker och etiska aspekter vid gravgrävning
- Ansvarsdokument – Om begravningsbyråns och huvudmannens ansvar vid begravning
- CGK, Centrala Gravvårdskommitténs riktlinjer för gravvårdssäkring
- SKAO, Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisationens riktlinjer och rekommendationer
- SKKF, Sveriges Kyrkogårdars och Krematorieförbunds rekommendationer
- Kris- och katastrofplan
- Beredskapsplan
- Personalpolicy och arbetsmiljöpolicy

Nätverk

SKAO	Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation
SKKF	Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund
SSiB	Stockholmsregionens samarbetsorgan i begravningsfrågor
FSK	Föreningen Sveriges kyrkogårdschefer
Hermods yrkeshögskola	

Bilagor

1. Rutiner vid avsaknad av gravrättsinnehavare
2. Rutiner för ovårdade och vanvårdade gravar